

CHYBY DREVA

Za chyby dreva považujeme odchýlky v tvare, textúre a štruktúre drevnej suroviny. Prejavujú sa zmenami vonkajšieho vzhľadu, porušením pravidelnosti stavby dreva, vznikajú počas rastu, v procese ťažby, prípadne jeho nesprávnym uskladnením. Vzhľadom na zníženú akosť nie je možné takéto drevo využiť v drevospracujúcom priemysle a používa sa najmä ako palivové drevo.

Čelné trhliny

Chyba v štruktúre.

Čelné trhliny sú trhliny, ktoré vychádzajú iba na čelo guľatiny, neprechádzajúce na bok.

Podľa smeru ich priebehu sa čelné trhliny delia na:

- 1) **dreňové** - trhlina prebiehajúca v radiálnom smere
- 2) **odlupčivé** - trhlina prebiehajúca medzi letokruhmi

Poškodenie hmyzom

Chyba spôsobená drevokazným hmyzom.

Niektorý hmyz si v dreve zakladá svoj domov (napr. **mravce**). Najväčší počet hmyzu sa vyvíja v dreve tak, že nakladie vajíčka, vyliahnuté larvy potom vytvárajú v dreve chodby a neskôr sa tu aj kuklia. Chodby vyhlodané v dreve prebiehajú buď **jednotlivo** alebo tvoria **spleť** chodieb. Nebezpečenstvo u tohto druhu poškodenia hrozí aj tým, že do dreva otvormi po hmyze vniká voda a s ňou aj zárodoky drevokazných húb.

Bočné trhliny

Chyba v štruktúre.

Bočné trhliny sú trhliny vychádzajúce na povrch guľatiny alebo na bok i čelo.

Bočné trhliny sa podľa typu delia na:

- 1) **mrazové** - radiálna trhlina značnej dĺžky spôsobená na rastúcom strome mrazom, prebiehajúca smerom od kôry k dreni
- 2) **výsušné** - radiálne prebiehajúca trhlina, ktorá vzniká na vyrúbanom strome následkom zosychania.

Dve jadrá

Chyba v štruktúre.

Jedná sa o výskyt **dvoch**, prípadne viac jadier na jednom konci guľatiny, ktoré majú samostatné systémy letokruhov, obklopené na obvode jedným spoločným systémom letokruhov. **Vznikajú zrastom** dvoch mladých kmeňov. Dve drene sa môžu vyskytnúť u všetkých drevín.

Vrastená kôra

Chyba v štruktúre.

Ide o odumretú kôru sčasti alebo úplne obrastenú drevom.

Chyba je charakterizovaná ako zarastajúce, alebo zarastené poranenia sprevádzané **radiálne škvarovou dutinou** vyplnenou zvyškami kôry a odumretým drevom.

Nepravé jadro

Chyba v štruktúre.

Nepravé jadro je **abnormálne tmavé sfarbenie** vnútornej časti dreva listnatých drevín, ktoré jadro za normálnych okolností netvorí (**buk** , **breza** , **javor**). Sfarbenie má rôzne odtiene, intenzitu a rovnomernosť, a jeho hranica sa spravidla **nekryje s letokruhmi**.

Vetvenie

Chyba tvaru.

Jedná sa o nepravidelný rast vo vzťahu k formovaniu dvoch alebo viacerých top výhonkov.

Hniloba

Chyba spôsobená hubami a plesňami.

Hniloba je **rozklad dreva hubami** alebo inými mikroorganizmami, ktorý vedie k zníženiu jeho tvrdosti, významnej strate hmotnosti a pevnosti a často aj k **zмене textúry** a farby. **Sfarbenie dreva**, ktoré sprevádza hnilobu býva rôzne.

Podľa toho, kde sa hniloba prejavuje, je možné rozlišovať hnilobu koreňovú a hnilobu kmeňovú.

Hrčatosť – nezdravé hrče

Chyba v štruktúre.

Hrče po odrezaných suchých konároch už nezrástli a po vyschnutí dreva vypadávajú z reziva. Pre svoju tvrdosť a veľkú hustotu sťažujú opracovanie dreva.

Trúchnivosť

Chyba spôsobená hubami a plesňami.

Trúchnivosť je **dutina**, ktorá vzniká v rastúcom strome ako výsledok úplného rozrušenia dreva drevokaznými hubami.

Jedná sa o finálnu fázu hniloby, kedy už dochádza k **rozpadu dreva** na prach a **tvorbu dutín**.

Využitie postihnutej guľatiny je značne obmedzené, jedná sa prevažne o podradné účely (palivo).

Krivosť

Chyba tvaru.

Jedná sa o **odchýlenie pozdĺžnej osi** guľatiny od priamky spôsobené zakrivením stromu. Chyba vzniká najmä vplyvom vonkajšieho prostredia, z ktorého hlavne svetlo, vietor a tlak snehu môžu nepriaznivo ovplyvniť rast stromu a spôsobiť krivosť kmeňa.

Odrezky

Krátke kusy dreva, ktoré predstavujú odpad vznikajúci pri ťažbe dreva, alebo na pílach.

Excentrické jadro

Chyba v štruktúre.

Excentrické jadro je jadro, ktoré je vo **výraznej vzdialenosti** od geometrického stredu priečného rezu guľatinou. Excentrické jadro vytvára na priečnom reze kmeňom **oválny**, prípadne inak nepravidelný tvar. Vytvárajú tiež **nepravidelný priebeh a šírku** letokruhov.

Vnútoraná bel'

Chyba v štruktúre.

Ako vnútorná bel' sa označuje výskyt úplného alebo čiastočného **medzikružia v zóne jadrového dreva**, ktoré sa blíži vlastnosťami a farbou beli. Často býva sprevádzaná hnilobou. Vzniká za nepriaznivých meteorologických vplyvov, a to najmä pri silných mrazoch v prvých zimných mesiacoch tým, že nastáva zjadernenie letokruhov v beli drevín, ktoré majú pravé jadro. Tým sa vytvára akési druhé jadro.

Sploštenie

Chyba tvaru.

Sploštením sa rozumie **oválny tvar** kmeňa na jeho pričnom reze, kedy väčší priemer sa výrazne líši od menšieho. Sploštenie spravidla sprevádza krivosť kmeňa. Jav sa vyskytuje tam, kde sú stromy jednoznačne zaťažované vetrom, snehom alebo poľadovicou. Sploštenie tiež nastáva pri dvojitom jadre.